

ZPRÁVA 15 : 28.6.2014

Otvírání 5.tůňky

**V sobotu 28.6.2014 se ve 14 hodin konalo slavnostní
otvírání 5. tůňky – lesní.**

Program kompletně zajistila Mgr. Jana Čiháková (Mikuko).

Počasí přálo, a tak se akce velmi vydařila.

O lesní a vodní víly tu není nouze. Jedna z nich, J. Čiháková, zahajuje :

Následně byla odhalena naučná tabule věnovaná zesnulému plzeňskému výtvarníkovi a entomologovi panu Zdeňku Doležalovi s ukázkou jeho kreseb. Jsme tomu rádi a věříme, že by se mu tady líbilo.

LESY ČR
DESOP

NOVÉ TŮŇKY LOMANY III.

Zdeněk Doležal
#23.2.1957 #26.10.2007

Zdeněk Doležal se narodil v únoru 1957 v Plzni. Už jako malý kluk se zajímal o přírodu, ornitologii a hlavně zvířata. Byl spíše nenápadným samotářem, který, stejně jako většina z nás, nacházel a hledal věcnou přírodu to co neměl u lidí. Po zahradní škole vystudoval stavební průmyslovku a stal konstruktérem. To byl obor, který ho však nikdy příliš nezaujímal, ale v tu dobu povolání výtvarník a zoolog nebylo zrovna lukrativní záležitostí a tak mu samotná jeho snva v oboru či zoologii nebylo dopřáno. Některou dobu pracoval jako asistent v zoologických zvířatech v ZOO v Plzni. Od r. 1989 se již ale naplno věnoval odborné práci na poli zoologie a kreslení. V těchto oborech zároveň i výrazně vynikal a jako jeden z mála dokázal propojit zoologii s kreslením a výtvarnictvím, nebo obrazy zvířat jsou naprosto realistické, vždy kladl velký důraz jak na charakteristické znaky jednotlivých živočišných druhů, tak v propovízení detaily. Kresby Zdeňka Doležala mají charakter fotografie a lze podle nich určovat jak hmyz, tak ptáky a větší obratlovce. Při tvorbě svých obrátů používal speciální kombinovanou techniku kříd a pastelek, které umožňují detailní, rozmazané a vyzařující tóny, aby dosáhl nejenom cílového barevného efektu, ale i určité plastičnosti obrázků. Zdeněk dokázal naprosto perfektně zpodobnit a zvidňtlnit vyprazdňovaného bruka, motýla či plíseň. Do svého díla zapracovával i ty nejmenší detaily, které hledal pod obrovským zvětšovací sklem u svého pracovního stolu. Díky němu jsou dnes zveřejněny a zachyceny i druhy hmyzu, které pochýbně olem ani porádně nevidíme. Pro organizaci DES OP kreslil Zdeněk hlavně ptáky. Úplně první, co však pro záchranu stanic nakreslil, bylo logo spolku. Byl zemitý člověk, který kříd něco stáhl, tak i dočrtněl, kříd zářivě i výborný ornitolog. Málokdo ví, že Zdeněk Doležal se podílel i na praktické ochraně přírody a zpracovával odborné zoologické posudky a průběhový. Pro národní úřady a kolexy byl určený na odbornou znalost náhle v plné síle a rozpracování 28.10. 2007. Těch Zdeňka Doležala, občanské a věd, co již pro nás a ochranu přírody už není. I přes to, že už 10 v našem kraji nikdy nepokojíme, určitě s námi prostřednictvím svých obrátek a výsledků jeho díla. Na 46to masné tabulce je ukázkou lesních zvířat v pravidelném provedení Zdeňka Doležala. (Poznámka se souhlasem manželky Ivoany Doležalové a datová z archivu DES OP.)

Uvčovka obokřivá (*Natrix natrix*)

Zajímavosti: Uvčovka obokřivá je náš nejběžnější had. Kolem stříhlého a dlouhého štítu má 19 řad šupin. Protože nemá ledový spánek, na obranu produkuje z klošky pozadu zapáchající tekutinu, která nejdle umí o dlouho pochlívne. Také může přecházet ústně, ale neovívá při něm ošlísti. Pokud ani tento způsob obrany nepomáhá, tak kousne. Žví se obvykle vlnitě a rytmicky, příležitostně i zavrt (druhými hřbátovci), jiskřkami, hmyzem, žere pluce. Vyhýbá se plavce. Tento druh je chráněn zákonem jako ohrožený druh.

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

Zajímavosti: Je to naše největší zavalitá a neohrabaná žaba. Končetiny jsou poměrně krátké, a proto neskočí, ale chodí. Má (jako všichni obratlovci) koutra, která ale neobsluhuje žádná žebra. Pokud nějaké zvíře na ropuchy útočí, snaží se ho zapudlit vzhruznou pozíci. Nalobkuje se, stává se na vzprtině nastopné končetiny, hlavu posouvá sklonit. Vyhazuje ostrý dráždivý sekret. Klade rosnovitě provazce vajíček dlouhá až 10 metrů, která omeňují kolem vodních rostlin. Chráněna je zákonem jako ohrožený druh.

Skokan hřbetý (*Rana temporaria*)

Zajímavosti: Ze šesti druhů u nás žijících skokanů jsou tři zřejmější, z nich nejbojácnější je právě skokan hřbetý. Dosahuje délky nanejvýš 10 cm. Dobře rozmnožování začíná už v březnu za chladného počasí, takže vajíčka mohou dokonce i zamrznout. Samička jich kladě do vody také ohnávávalke plouvající na hladině. Její rosnovitě houbičky a oserni tekou uprostřed.

Čolek obecný (*Triturus vulgaris*)

Zajímavosti: I čolek spí. V přírodě se dopouští nepodstatně pozorovat spícího čolka. Ze však spí, bylo zjištěno čolky chovány v akváriu. Při spanku

pevně zavřou oči a srstávají kdekoli na dně nebo mezi rostlinami znečistěnými a tyčinky. K ústí přilnavými předními končetinami. Dne 18. 4. 2012 bylo v podání nadřadí v obci Stará Lzeva nalezeno počištěné jediné čolka obecného, mezi nimi i dvě podomofní samice. Jedná se o první nalezené podomofní albinů pro Českou republiku, a to v rámci celého rodu čolek. (člen z albinotických podomofních čolek byl ulázen do sbírek Národního muzea v Praze.) U nás je běžný.

Slisypý křehký (*Anguis fragilis*)

Zajímavosti: Je představitel beznohých ještěrek. Slisypý není slepý, má jen málo očí. Doleho dnohody i zmrkat, má totiž na rodu (o haň) věčka. Slisypý křehký je vejcovivoroď. Vejcový vývoj probíhá v těle samice a mláděna se kládou při průchodu vajíčkem kloakou. Je chráněn zákonem jako ohrožený druh.

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

Zajímavosti: Má velmi je jen když je to nezbytné nutné. Zajímavé jsou její stopy ve sněhu. Podobají se morševce: čárka, tečka, čárka (přední šlapka v očištění a prsty, zadní š a drápy). Může semena smrkových stromů. Na krmítku slisypěni a ořechy. Občas můžeme najít "veverčí dílničku". Pomůže jí podle obhodoných středů šišek a lupin, která se váží pod stromem. Má kolečká hřízda jsou vysoko na stromě. Má dva byty. Její ve větvích, zimní v dutině. Dokáže třikrát ročně přivést na svět 3 - 4 mláděta. Barva srsti má určitou souvislost s tím, kde veverka žije. Hnědých veverek je více v nižších oblastech a těch tmavých na horách. V České republice je v soustavnosti chráněna zákonem jako ohrožený druh.

Sojka obecná (*Corvus glandarius*)

Zajímavosti: Je krávkovitý pták nezaměnitelně zbarvený. Společně se říká "hrdákárná lesa". Když spátí nebo spí, začínou mluvit křídly. Jedná drvo nosí ji spátíno (ještě vlecena v síť očí). Je schopná se sníst napodobit vřes či mluvit úspěšně různé ptáky. Zajímavé je skutečnost, že sojka k ústí svého krávkového ptáka využívá mravenčů. Kozíhoše křídla a mášně se v mravenčích. Kvizitna mravenčů ji obrově pomáhá. U nás se vyskytuje hojně.

TENTO PROJEKT
PODPOŘILI:

Lesy ČR, s.p.
Lesní správa Plazy

DESOP
DOBROVOLNÝ EKOLOGICKÝ SPOLEK
OCHRANA PŮTACTVA
Zachránka stanic životních Plzeň

Pozvání přijala manželka zesnulého výtvarníka paní Ivonna Doležalová (vlevo) s dcerou (vpravo).

Přišlo hodně lidí.

Přišel také zástupce Lesů ČR (v popředí uprostřed). Jejich zájem a především materiální pomoc nás velmi těší. Bez nich by se nepodařilo vytvořit žádnou z pěti tůněk. Děkujeme.

Autor grafického zpracování naučné tabule byl rád, že je hotovo, a tak měl k úsměvu důvod. S několikerým přepracováváním návrhu měl hodně starostí, text je dlouhý, obrázků poměrně dost. Jeho perfektní práci známe z realizace dvou tabulí z roku 2011 ke kaskádě 4 tůní.

Děti byly kouzelné.

Velmi to prožívaly, včetně nejmenší berušky (sedící v pravém rohu dole).

Jak je vidět, zapojili se i dospělí.

Také vodníci přišli, bedlivě si tuň hlídali. Je v ní totiž (kromě čolků) obrovské množství pulců, kterými se voda doslova vařila, jak mohli pozorovat ti, co přišli blíž.

Nemohl chybět Ferda Mravenec. Bral to velmi vážně a zodpovědně.

Nejmladší beruška sledovala všechno dění kolem, aby jí nic neuniklo.

Kamarádky přinesly cenné dary ☺.

Programem celé odpoledne provázela Mgr. Jana Čiháková, zvuku se ujal jeden obětavý tatínek.

Děkujeme, že jste nás přišli podpořit a že nám držíte palce.

J. Čiháková - Mikuko

